

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการออมเงินของครัวเรือน : กรณีศึกษาชุมชนพร้อมจิตร์ เทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ และวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีตัวแทนชุมชน และประชาชนในชุมชนพร้อมจิตร์ เทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นการศึกษาวิจัยจากข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ต่างๆ รวมถึงการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญต่างๆ และสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ทั้งนี้เพื่อนำมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยที่กำหนดไว้ โดยอาศัยทฤษฎีและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์

จากการพิจารณาศึกษาภาพด้านต่างๆ ของชุมชนพร้อมจิตร์ พบว่า เป็นชุมชนที่มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจหลากหลาย มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี การรวมตัวกันของคนในชุมชนมีความเข้มแข็ง เสียสละเพื่อส่วนรวม จึงได้คัดเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ

ประชาชนในชุมชนพร้อมจิตร์ เทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการจำนวน 3,050 ราย (เทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ, 2561, หน้า 1-2)

กลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการสุ่มประชาชนในชุมชนพร้อมจิตร์ เทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) อย่างเป็นระบบได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปกลุ่มตัวอย่าง (Krejcie and Morgan. 1970 : 608 อ้างจาก บุญชม ศรีสะอาด. 2545, หน้า 40) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ

ตัวแทนชุมชน จำนวน 2 คน และตัวแทนครัวเรือน จำนวน 10 คน (เทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ, 2561, หน้า 1-2)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามลักษณะประชากร ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านเศรษฐกิจของครัวเรือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับพฤติกรรมการออมเงินของครัวเรือน แบบสอบถามเป็นชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์แบ่งความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก
- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมเงินของครัวเรือน แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมเงินของครัวเรือน

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และนำมาสร้างเป็นนิยามตัวแปร

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามจากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออม แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม และเอกสารความรู้ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการออมเงินของครัวเรือน ให้ครอบคลุมนิยามตัวแปรที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มตัวอย่าง 30 รายและนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.802

ขั้นตอนที่ 4 นำไปใช้จริงในภาคสนามกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและการจัดทำข้อเสนอแนะการจัดพิมพ์รูปเล่มต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แหล่งของข้อมูล ได้แก่ จากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ การสัมภาษณ์ตัวแทนชุมชน และตัวแทนครัวเรือนและแบบสอบถามที่สำรวจระดับระดับพฤติกรรมการออมเงินของครัวเรือน : กรณีศึกษาชุมชนพร้อมจิตร์ เทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

2. วิธีการจัดเก็บข้อมูล

ใช้การเก็บข้อมูลแบบวิธีผสมผสาน (Mixed Methods) ระหว่างวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณเป็นองค์ประกอบเพื่อต้องการได้ข้อมูลตัวเลขและร้อยละ เป็นการค้นหากิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนที่เหมาะสมนำไปสู่พฤติกรรมกรรมการออมเงินของครัวเรือนอย่างยั่งยืน โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

2.1 เอกสารหลักฐานต่างๆ ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับการจัดเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการออมเงินของครัวเรือน และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2 การใช้แบบสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ใช้วิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับบุคคลต่างๆ เป็นการนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง บรรยายข้อค้นพบที่ได้จากมุมมองของผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงและโดยอ้อม เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงคุณภาพที่มีความหมายกับการศึกษาพฤติกรรมกรรมการออมเงินของครัวเรือน เพื่อนำมาวิเคราะห์ร่วมกับเอกสารที่เป็นเชิงประจักษ์ต่างๆ โดยอาศัยกรอบองค์ความรู้ในทางทฤษฎี เป็นกรอบในการวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อสรุปผลการศึกษาวิจัยที่เป็นรูปธรรม และมีเหตุผลสนับสนุนอย่างชัดเจน

2.3 การใช้แบบสอบถาม สํารวจพฤติกรรมกรรมการออมเงินของครัวเรือน: กรณีศึกษาชุมชนพร้อมจิตกร เทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากแหล่งเอกสารและวิธีการจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ โดยทำการแยกสรุปผลของข้อมูลออกเป็นแต่ละด้าน หรือออกเป็นแต่ละประเด็น เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ หลังจากนั้นก็จะแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแง่มุมต่างๆ แบบเชิงพรรณนา โดยอาศัยกรอบองค์ความรู้ในทางทฤษฎี และกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นแนวทางในการวิเคราะห์

ทั้งนี้รวมถึงการนำเอาข้อเท็จจริง ที่ได้จากการสำรวจด้วยแบบสอบถามมาทำการคำนวณหาค่าสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไคสแควร์ (Chi-Square) ทดสอบสมมติฐาน ณ ระดับนัยสำคัญ .05 ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อทำการประมวลผลทางการศึกษาวิจัยให้ได้ผลที่แม่นยำ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลของข้อมูลและการวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา และอภิปรายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในเชิงตรรกะ และนำไปสู่ข้อสรุปของการศึกษาวิจัยอย่างเป็นรูปธรรมที่เที่ยงตรง

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จะวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ที่ได้จากเอกสารการสัมภาษณ์ โดยมีการวิเคราะห์ในแต่ละข้อความ และวิเคราะห์ในภาพรวม เพื่อหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงของข้อมูลที่ได้มาแล้ว นำมาวิเคราะห์ โดยให้อยู่ในขอบเขตและความครอบคลุมประเด็นที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้ข้อสรุปตามข้อเท็จจริง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยแบ่งการวิเคราะห์เป็นดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมการออมเงินของครัวเรือน : กรณีศึกษาชุมชนพร้อมจิตร เทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ทุกๆ ด้านโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2.3 ทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยจำแนกตามลักษณะของตัวแปร สถิติที่ใช้คือ สถิติไคสแควร์ (Chi-Square) ทดสอบสมมติฐาน ณ ระดับนัยสำคัญ .05 และแปลความหมาย

2.4 ข้อเสนอแนะต่อการศึกษาพฤติกรรมการออมเงินของครัวเรือน : กรณีศึกษาชุมชนพร้อมจิตร เทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire)

2.5 เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการศึกษาพฤติกรรมการออมเงินของครัวเรือน : กรณีศึกษาชุมชนพร้อมจิตร เทศบาลตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ มีช่วงค่าเฉลี่ยและการแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ (Best. 1977 : 147 ; อ้างถึงใน กัลยา วานิชย์บัญชา. 2540 : 98) ดังนี้

ช่วงคะแนน	การแปลความหมาย
4.50 - 5.00	ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
3.50 - 4.49	ระดับความคิดเห็นมาก
2.50 - 3.49	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
1.50 - 2.49	ระดับความคิดเห็นน้อย
1.00 - 1.49	ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด